

A Charta 77 aláíróival szolidaritást vállalt 34 magyar értelmiségi

Bence György	filozófus	Kocsis Zoltán	zongoraművész
Csalog Zsolt	író	Ludassy Mária	filozófus
Csoóri Sándor	költő	Márkus György	filozófus
Dalos György	író	Márkus Mária	szociológus
Donáth Ferenc	közgazdász	Mészöly Miklós	író
Donáth Péter	festőművész	Nádas Péter	író
Försi István	író	Pap Mária	nyelvész
Erdélyi Ágnes	filozófus	Petri György	író
Fehér Ferenc	filozófus	Poór Péter	irodalomtörténész
Fodor Géza	kritikus	Radnóti Sándor	kritikus
Háber Judit	közgazdász	Réz Pál	író
Haraszti Miklós	író	Sós Vilmos	filozófus
Heller Ágnes	filozófus	Szabó Miklós	történész
Jánossy Ferenc	közgazdász	Tordai Zádor	filozófus
Kardos Julianna	vegyész	Vajda Mihály	filozófus
Kenedi János	kritikus	Várady Szabolcs	költő
Kis János	filozófus	Vezér Erzsébet	irodalomtörténész

Romsics Ignác: Volt egyszer egy rendszerváltás. Prohászka Imre fotóival.
Bp. 2003. Rubicon

[...]

A különböző ellenzéki csoportok közötti párbeszéd és együttműködés az év hátralévő felében és részben 1986-ban is folytatódott. Ennek első jelentős eseménye a helsinki folyamat keretében 1985 októberében Budapesten megrendezett Európai Kulturális Fő-

rummal egyidejűleg megszervezett „alternatív fórum” volt, amelyre – miután nyilvános tanácskozásra nem kaptak engedélyt – **Eörsi István** és Jeles András lakásán került sor. A mintegy 100-150 hazai és külföldi résztvevő eszmecserejének előterében az írói integritás és a cenzúra kérdései, valamint az erdélyi magyarság helyzete állt. A demokratikus ellenzék 22 tagja által aláírt felhívás viszont a monori előadásoknál és minden más korábbi nyilatkozatnál konkrétabb és radikálisabb követeléseket is megfogalmazott. A számos pontból álló dokumentum első helyen igényelte, hogy az Országgyűlés törvényben mondja ki: *„Szabad minden olyan eszme és nézet bármi békés eszközzel történő terjesztése, mely az erőszakot és a háborút mint olyant nem magasztalja, és nem hirdeti a népfajok vagy nemzetek diszkriminációját. A kormánynak el kell tűrnie az állami és társadalmi rend megváltoztatásának követeléséig menő nyilvános bírálatot.”* A konkrét követelések között szerepelt a különböző sajtótermékek és könyvek magánkiadásának lehetővé tétele, a könyvtárak „zárt osztályainak” felszámolása, a külföldi lapok szabad utcai árusítása, a tudományos intézmények autonómiája, a minden korlát nélküli utazási szabadság biztosítása mindenki számára, a magyar kisebbségek hathatós támogatása és egyben a magyarországi cigányság integrálásának előmozdítása anyanyelvi kultúrájuk fejlesztése révén, a bázisközösségek zaklatásának beszüntetése, a rockzenészekkel szembeni eljárás kifogásolása stb.⁹⁴

Egészen másként alakult június 16-a, vagyis a Nagy Imre és társai 40 évvel azelőtti kivégzésére való nyilvános emlékezés, melyet a TIB kezdeményezett. Az 1956-os forradalom 1982–1983 óta tartozott az ellenzék vállalt történelmi tradíciói közé. Az első megemlékezéseket – magánlakásokon – 1985-1986-ban tartották. Kiemelkedett ezek közül az **Eörsi István** otthonában 1986. december 5–6-án tartott konferencia jellegű tanácskozás, amelyen mintegy 60-an vettek részt. Ugyanebben az évben a lakitelki művelődési házban rendezett irodalmi est keretében is megemlékeztek az évfordulóról, míg az *Inconnu* tervezett kiállításának (*Harcoló város*) anyagát a rendőrség lefoglalta.³⁸ Az 1988. június 16-ai megemlékezések első színhelye a rákoskeresztúri köztemető 301-es parcellája volt, ahová Nagy Imrét és az '56-os áldozatok többségét 1958-ban jeltelen sírokba elhantolták. A délelőtti órákban itt Mécs Imre, Fónay Jenő és Rácz Sándor – mindhárman életfogytiglani börtönbüntetésre, illetve halálra ítélt, ám kegyelemben részesített '56-osok – beszélt a több száz fős tömegnek, valamint Nagy Gáspár olvasta fel Nagy Imrének emléket állító 1986-os versét. A rendőrség a város e távoli pontján nem zavarta meg a megemlékezést, csupán a felállítani tervezett kopjafát kobozta el még előző este. Hagyta a gyászmise celebrálását is. Egészen másként viselkedett azonban a Belváros közterein, ahol járókelők ezrei csátlakozhattak volna egy békés megemlékezéshez. Az atrocitások a Hősök terén kezdődtek, ahol megakadályozták, hogy Für Lajos és Rácz Sándor az MDF nevében megkoszorúzzák az ismeretlen katona sírját. Sőt a beszélni készülő Ráczot letartóztatták, a mintegy 300 fős tömeget pedig távozásra kényszerítették. A Batthyány-emlékmécsesnél már gumibotoztak is a rendőrök. A 4-500 fős tömeg ennek ellenére nem oszlott fel, hanem a Televízió épülete elé vonult. Bár erőszakos fellépésekre itt is sor került, Kis János és Mécs Imre rövid beszédet tudott mondani. A tüntetők innen a Vörösmarty térre mentek, ahol közójük hajtva motoros rendőrök oszlatták fel őket, és ismét többeket bántalmaztak.³⁹

[...]